

Warszawa, dnia 25 lutego 2010 r.

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Józef Górny**

**Pan
Jerzy Miller
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

KNO-41108-2/2008
R/08/015

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli skontrolowała w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji (Ministerstwo) realizację w latach 2007 – 2009 zadań wynikających z ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. Nr 17, poz. 141, ze zm.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 28 grudnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Ministrowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność, mimo stwierdzenia nieprawidłowości.

Przyjmując pozytywną ocenę, NIK uwzględniła w szczególności działania Ministerstwa w zakresie: zwiększenia obsady kadrowej w komórkach organizacyjnych zajmujących się realizacją zadań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych, opracowania *Raportu dotyczącego sytuacji mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego w Rzeczypospolitej Polskiej*, zapewnienia środków finansowych na realizację zadań służących podtrzymywaniu tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych, w tym *Rządowego Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce* oraz *Krajowego Programu Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i Związanej z Nimi Nietolerancji*, a także współdziałania z innymi organami i jednostkami w realizacji skontrolowanych zadań.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w szczególności: nieprzestrzegania przepisów prawnych przy udzielaniu i rozliczaniu dotacji na zadania zlecone, niezapewnienia pełnego pokrycia kosztów wymiany tablic informacyjnych gminom wpisanym do Rejestru gmin, na których obszarze są używane nazwy w języku mniejszości oraz niezrealizowania części rekomendacji audytu wewnętrznego dotyczących realizacji *Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce*.

1. Stwierdzono nieprzestrzeganie przepisów prawnych przy udzielaniu i rozliczaniu dotacji na zadania zlecone w zakresie: ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowania i rozwoju języka regionalnego.

Nieprzestrzeganie przepisów prawnych dotyczyło: oceny wniosków o dofinansowanie, terminowości rozliczania udzielonych dotacji oraz zaniechania kierowania wniosków o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Spośród siedmiu zbadanych wniosków o udzielenie dotacji, odrzuconych przez działającą w Ministerstwie komisję kwalifikującą wnioski w skontrolowanym okresie, w jednym przypadku nie było oceny końcowej i uzasadnienia odrzucenia wniosku, co było niezgodne z pkt 5 regulaminu pracy komisji. Dotyczyło to dokumentacji wnioskowej nr 280/2008 Śląskiego Stowarzyszenia Samorządowego.

W latach 2007 – 2008 na dotacje celowe, udzielane przez Ministerstwo organizacjom działającym na rzecz społeczności romskiej na zasadach określonych w art. 18 ust. 3 ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, przekazano środki łącznie w kwocie 2.254.787,24 zł. W 2007 r. na 19 projektów przekazano kwotę ogółem 1.036.359 zł, z czego Ministerstwo rozliczyło w terminie ustawowym (30 dni od złożenia sprawozdania) jeden projekt. W pozostałych 18 przypadkach opóźnienia w rozliczeniu wyniosły od 12 do 204 dni. W 2008 r. na 17 projektów przekazano kwotę ogółem 1.218.428,24 zł, z czego na 16 zbadanych projektów Ministerstwo rozliczyło w terminie ustawowym dwa projekty. W przypadku trzech projektów opóźnienia w rozliczeniu wyniosły jeden dzień, w 10 przypadkach od 4 do 227 dni, a w jednym przypadku do czasu zakończenia kontroli Minister nie zatwierdził rozliczenia projektu.

W latach 2007-2009 (do końca I kwartału) Ministerstwo nie we wszystkich przypadkach, w których stwierdzono naruszenie dyscypliny finansów publicznych przez podmioty realizujące zadania zlecone, kierowało do Rzecznika Dyscypliny Finansów

Publicznych stosowne zawiadomienia. W 2007 r. spośród 262 zrealizowanych zadań, naruszenie dyscypliny finansów publicznych stwierdzono w przypadku 52 zadań, z tego w 20 przypadkach Ministerstwo odstąpiło od skierowania zawiadomienia z powodu oceny niskiej szkodliwości naruszeń dla finansów publicznych. W 2008 r. Ministerstwo stwierdziło naruszenie dyscypliny finansów publicznych przez podmioty realizujące zadania zlecone w 41 spośród 267 zadań zleconych, z tego spośród pięciu losowo wybranych zadań, stwierdzono jeden przypadek odstąpienia Ministerstwa od stosownego zawiadomienia Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych.

Zaniechanie kierowania wniosków o naruszenie dyscypliny finansów publicznych stanowi naruszenie zasad określonych w art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114, ze zm.). Zgodnie z ww. przepisem, organami właściwymi do prowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz wypełniania funkcji oskarżyciela w pierwszej instancji są rzecznicy dyscypliny finansów publicznych.

2. Ministerstwo nie zapewniło we wszystkich przypadkach pełnego pokrycia kosztów wymiany tablic informacyjnych gminom wpisanym do Rejestru gmin, na których obszarze są używane dodatkowe nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku mniejszości. Zadania w tym zakresie wynikają z art. 15 ust. 2 ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym.

Ministerstwo zlecało wymianę ww. tablic informacyjnych gminom, wpisanym do Rejestru gmin z prawem do używania nazw miejscowości w języku mniejszości narodowej lub etnicznej, na zasadach określonych w porozumieniach zawartych z gminami.

Kontrola wykazała, że w jednym przypadku gmina ubiegająca się o środki na wymianę tablic informacyjnych nie uzyskała pełnego zwrotu poniesionych kosztów z tego tytułu (3.557,15 zł). Dotyczyło to Gminy Gorlice (wpisanej do Rejestru gmin z dniem 24 listopada 2008 r.), która część kosztów związanych z projektem tablic w kwocie 1.673,69 zł poniosła przed podpisaniem Porozumienia z MSWiA, tj. 6 maja 2009 r., zaś Porozumienie podpisano 14 maja 2009 r.

Ministerstwo nie pokryło kosztów wymiany tablic informacyjnych w kwocie 38.997,48 zł poniesionych przez Gminę Strzeleczyki, wpisanej do ww. Rejestru z dniem 24 listopada 2008 r., co uzasadniono tym, że wspomniana Gmina dokonała wymiany tablic z własnych środków, bez uprzedniego zawarcia z Ministerstwem stosownego porozumienia.

3. Ministerstwo nie zrealizowało niektórych rekomendacji audytu wewnętrznego z 2008 r. dotyczących realizacji *Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce*.

Kontrola wykonania pięciu spośród 15 sformułowanych rekomendacji audytu wewnętrznego wykazała, że niezrealizowano dwóch rekomendacji, dotyczących wystąpienia do urzędów pracy z zaproszeniem do udziału w *Programie* w zakresie aktywizacji zawodowej Romów oraz prawidłowego sformułowania celów *Programu* i wyznaczników oceny ich realizacji.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o realizację następujących wniosków pokontrolnych:

- 1) przestrzeganie przepisów prawnych przy udzielaniu i rozliczaniu dotacji na zadania zlecone,
- 2) zapewnienie gminom wpisanym do Rejestru gmin pełnego pokrycia kosztów wymiany tablic informacyjnych,
- 3) realizację rekomendacji audytu wewnętrznego w zakresie realizacji *Rządowego Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce*.

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Ministra o przesłanie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Ministrowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadsyłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały Kolegium NIK.